

ТОРА ОР • ПАРШІ ВАЇГАШ • МААМАР 2

וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים...

«І Йосеф зібрав усе срібло»

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayigash/2/

1 וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שלש מטמוניות הטמין יוסף. אחת נתגלה לקרח ואחת נגלה לאנטונינוס. ואחת גנוזה לצדיקים לעי"ל [לעתיד לבוא].

«І зібрав Йосеф усе срібло, що було в землі Єгипетській, і приніс Йосеф срібло до дому фараона». А наші мудреці, благословенної пам'яті, сказали: «Йосеф сховав три скарби. Один відкрився Кораху, один — Антоніну, а один схований для праведників на майбутнє».

ולהבין זה הנה כתיב אור זרוע לצדיק וידוע דהיינו בחי' אור קדמא דהוה נהיר מסייפי עלמא עד סייפי עלמא דגניז קוב"ה [קודשא בריך הוא] לצדיקייא.

Щоб зрозуміти це: написано: «Світло посіяне для праведника», і відомо, що це рівень (бхіна) первісного світла (ор кадмаа), яке сяяло від одного краю світу до іншого і яке Святий, благословенний Він, сховав для праведників.

2 וענין הגניזה הזאת יוכן דהנה בעבודת ה' ימצא ב' בחי' ומדרגות באהבת ה'. הא' הוא בחי' האהבה הנולדת ונמשכת מן ההתבוננות בגדולת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה כשיעמיק בשכלו ברוממות גדולתו ית' יולד מזה התפעלות בתשוקה והתלהבות אליו ית' כי לפי שכלו יהולל איש שהמדות נמשכים אחר השכל וההתבוננות.

Сенс цього приховування стане зрозумілим [ось як]. У служінні Б-гу є два аспекти й рівні любові до Б-га. Перший — це рівень любові, що народжується зі споглядання величі Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), благословенний Він, і черпає з цього споглядання: коли людина заглиблюється своїм розумом у піднесеність Його величі, благословенний Він, від цього народжується пробудження прагнення й запалу до Нього, благословенний Він, адже «людину хвалять відповідно до її розуму», бо емоційні атрибути (мідот) ідуть за розумом і спогляданням.

אהבה זו היא בחי' הולדה חדשה שנמצאת מחדש ע"י השכל וההתבוננות.

Ця любов належить до категорії нового народження, яке знову виникає завдяки розуму й спогляданню.

3 ויש בחי' ב' באהבה והוא הנק' אהבה מסותרת שהיא האהבה שיש בטבע תולדת הנפש האלקית שהיא

חפצה בטבעה להתכלל בא"ס ב"ה שהוא מקורה ושרשה

Є й другий рівень любові, який називається прихованою любов'ю (агава месутерет): це любов, притаманна самій природі Б-жественної душі (нефеш елокіс), яка за своєю природою прагне включитися в Нескінченного (Ейн Соф), благословенний Він, адже Він є її джерелом і коренем.

אלא שהיא אצלו בחי' העלם והסתר גדול ויציאתה אל הגלוי הוא ע"י התבוננות כמ"ש בתניא

Однак у людини ця любов перебуває у стані великого приховання й скритності, а виходить до явленості завдяки роздумуванню, як написано в Танія.

ונמצא כשיוצאת אל הגלוי ע"י ההתבוננות אין זו הולדה חדשה מן השכל ממש שממנו נולדה האהבה שהרי אהבה זו כבר היתה מתחלה בנפש' רק שהיתה בהעלם וע"י ההתבוננות יצתה מן ההעלם אל הגלוי.

Отже, коли завдяки роздумуванню вона виходить до явленості, це не є справжнім новим народженням від самого розуму, ніби любов народилася з нього, адже ця любов була в його душі від самого початку, лише перебувала в прихованні; завдяки ж роздумуванню вона вийшла зі стану прихованості до явленості.

4 וזהו ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] נכנס יין יצא סוד. פי' סוד הוא בחי' אהבה מוסתרת הנ"ל

ויציאת' [ויציאתה] אל הגלוי הוא ע"י ההתבוננות הנק' בשם יין יינה של תורה כו'.

І ось у чому полягає зміст вислову наших благословенної пам'яті мудреців: «Коли входить вино, виходить таємниця». Пояснення: «таємниця» (סוד) — це згаданий вище рівень прихованої любові, а виходить вона у вияв завдяки спогляданню, яке називають «вином» — вином Тори тощо.

ובאמת מעלת ומדרגת אהבה זו המסותרת היא גדולה ורבה מבחי' האהבה הנולד' מהתבוננות הנ"ל.

אף שזו היא הולדה חדשה וזו אינה התחדשות גמורה אעפ"כ [אף על פי כן] שרשה נעלה יותר כו'

І справді, чеснота й рівень цієї прихованої любові набагато вищі за рівень любові, народженої зі згаданого вище споглядання. Хоча та любов є новим народженням, а ця не є цілком новою, її корінь, попри це, вищий тощо.

**ואהבה הנולדה מהתבוננות היא למטה ממנה במדרגה רק שלא נשפלה כ"כ [כל כך] כמו אהבה הנ"ל
המסותרת כו'**

Любов, народжена зі споглядання, нижча за неї за рівнем; однак вона не опустилася так низько, як згадана вище прихована любов тощо.

**(וכמ"ש בתניא שבח"י אהבה מסותרת כשיוצאה אל הגלוי נק' אה"ר [אהבה רבה] שלמעלה מאהבת עולם
שמבחי"י ההתבוננות כו' וע' מ"ש לקמן ע"פ חכלילי מענין אה"ר [אהבה רבה] ואה"ע [ואהבת עולם]).**

(Як написано в Танія, прихована любов, коли виходить у вияв, називається агава раба («велика любов»), яка вища за агавас олам («вічну любов»), що походить від рівня споглядання тощо. Див. також те, що написано нижче, про [вірш] «Хахлілі», стосовно агави раба й агави олам.)

**והנה בחי' ומדרגת יוסף הצדיק עליון הוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] המסותרת שיש בכל נפש מישראל
ששרשה גבוה מאד נעלה שזהו בחי' יוסף שהוא בחי' יסוד דהיינו בחי' י" סוד כו'.**

Рівень і ступінь Йосефа, вищого цадика (праведника), — це рівень прихованої агави раба, яка є в кожній душі Ізраїлю і має дуже високий [i] піднесений корінь. Адже це рівень Йосефа, який відповідає рівню основи (Йесод), тобто рівню йод і сод тощо.

**וזהו פי' אור זרוע לצדיק שהוא בחי' אור קדמא שגנוז לצדיקים. ואור קדמא הוא בחי' אה"ר [אהבה
רבה] הנ"ל שהיא למעלה מעלה מבחי' אה"ע [אהבת עולם] הנק' ג"כ אור**

І ось пояснення слів «Світло посіяне для праведника»: це рівень первісного світла, яке Він приховав для праведників. Первісне світло — це згаданий вище рівень агави раба, що незмірно вищий за рівень агавас олам, яку також називають «світлом».

**(כי אור הוא בחי' חסד ויש חסד עולם והוא בחי' האהבה הנמשכת מן השכל אבל אור קדמא הוא בחי'
אה"ר [אהבה רבה] שלמעלה מהשכל ונלקחה מבחי' רב חסד וחסדי מאתך לא ימוש כו')**

(Адже світло відповідає рівню милості (Хесед), а є ще хесед олам («вічна милість»), що відповідає рівню любові, яка походить від інтелекту; первісне ж світло відповідає рівню агави раба, що вища за інтелект і походить від рівня «великої милості» та «Моя милість не відступить від тебе» тощо.)

אלא שגנזו לצדיקים בבחי' יוסף צ"ע [צדיק עליון] וממנו נזרע בכל אי מישראל בחי' אהבה הנ"ל אלא שהיא מסותרת בבחי' גניזה וסוד והעלם ונכנס יין יצא סוד כנ"ל:

Однак Він приховав його для праведників у рівні Йосефа, вищого цадика; від нього згаданий вище рівень любові посіяний у кожному євреєві. Проте він прихований — перебуває у стані приховування, таємниці й утаєння, і, як сказано вище, «коли входить вино, виходить таємниця».

5 ועפ"י [ועל פי זה] יובן ג"כ מ"ש בזהר תרומה (דקס"ו ע"ב ודקס"ז ע"א) האי אור זרע ל"י קוב"ה [קודשא בריך הוא]

בגינתא דעדנוי ע"י דהאי צדיק דאיהו גננא דגינתא ונטל להאי אור וזרע ליה זריעה דקשוט כו'

I згідно з цим також стане зрозумілим написане в Зогарі, у розділі Трума (аркуш 166б та аркуш 167а): «Це світло Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), посіяв у Своєму Едемському саду через цього цадика [праведника], який є садівником саду; він узяв це світло й посіяв його — посівом істини» тощо.

ובגלותא גנתא לא עאל ביה גננא. והוא אור דאיהו זרוע תדיר עביד איכין ומינין ומגרמיה אזורע כקדמיתא.

«А в час вигнання садівник не входить до саду. І те світло, яке посіяне, постійно приносить плоди й різні види плодів, а потім знову сіється саме собою, як спочатку».

ופ"י גנתא הוא בחי' המשכת הקו"ח [הקו וחוט] ממל' דא"ס שהוא ראשית הקו עד סיומו נקי הכל בחי' גנתא שהוא בחי' מל'.

А значення слова «сад» таке: це рівень протягування лінії світла (кав) і нитки від царювання (Малхут) Нескінченного (Ейн Соф), звідки починається кав, аж до його кінця; усе це називається «садом» — рівнем Малхут.

(ע' [עיינ] במק"מ [במקדש מלך] בזהר פ' בא ד' ל"ה ע"א בשם הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] בפ"י בחד צדיק כו'. דזרע בגנתא כו' ע"ש)

(Див. Mikdash Melech до Зогара, розділ Бо, аркуш 35а, від імені Рабі Хаїма Віталія, щодо тлумачення слів «з одним цадиком» тощо, «який посіяв у саду» тощо. Див. там.)

**וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מה הגן צריך לעדור ולהשקות ולזמור שהוא בחיי עבודת
הבירורים שזה נעשה ע"י יוסף הצדיק.**

І як сказали наші мудреці, благословенної пам'яті: «Як сад потребує скопування, поливання й обрізання», — це рівень служіння з очищення (бірурім [відокремлення й піднесення добра]); і це здійснюється через Йосефа-цадика.

והנה כמו בארץ הגשמית יש ב' מיני צמיחה הא' התבואות הנזרעים מדי שנה ועולים וצומחים.

І ось, як у землі матеріальній є два види росту: перший — це врожаї, які сіють щороку, і вони сходять та ростуть;

6 והב' הם הנק' ספיחין דהיינו מה שצומח מאיליה שלא נזרע עכשיו כלל אלא מן הזריעה שנפל בה מכבר כו'. והם הנק' ספיחא דארעא דמקיימי ארעא שעיקר קיום הארץ הוא ע"י הספיחין.

А другий вид — це те, що називають сфіхін (самосів), тобто те, що виростає саме собою і чого зовсім не засівали тепер, а [воно походить] із насіння, яке впало в землю раніше, тощо. Це називають «самосівом землі, що підтримує землю», бо головне підтримання землі відбувається завдяки сфіхін.

7 וכך נמצא למעלה בארץ העליונה הנקרא גנתא ב' בחי' ומדרגות אלו דהיינו בחי' המשכות הנמשכות בה בבחי' זריעה כמ"ש אור זרוע כו'

Так само й угорі, у Вищій землі, що називається «садом», є ці два аспекти й рівні: тобто рівень потоків, які сходять до неї через засівання, як сказано: «Світло засіяне» тощо.

ויש בחי' שגדילים בה מבחי' ספיחין דהיינו ממה שנזרע כבר כו'

А є й рівень того, що виростає в ній як поросль, тобто з того, що було посіяне раніше, тощо.

והספיחים אף שאין זה ענין התהוות והמשכה חדשה ממש רק שהוא בחי' גידול ממה שהיה בהעלם בהארץ עכ"ז [עם כל זה] יש בו מעלה יתירה ששרשו גבוה ביותר

Що ж до порослі, то, хоча тут ідеться не про справді нове виникнення й новий потік, а лише про зростання того, що було приховане в землі, вона все ж має особливу перевагу: її корінь надзвичайно високий.

והוא כנ"ל בענין האהבה המסותרת כשיוצאת אל הגלוי הגם שאינו התהוות חדשה כמו האהבה הנולדה מההתבוננות עכ"ז [עם כל זה] שרשה גבוה יותר כו' ובחי' גלוי אהבה המסותרת זהו ענין הספיחים שהארץ מוציאה צמחה מעצמה.

І це відповідає сказаному [вище] про приховану любов, коли вона виходить на яв: хоча вона не виникає наново, як любов, народжена спогляданням, її корінь усе ж вищий тощо. А вияв прихованої любові — це і є поросль, яку земля сама вирощує.

ומגרמיה אודרע דהיינו מאותה האהבה שנורע בה כבר שהיתה מסותרת כו' וזהו בחי' אור זרוע כו'
А «вона засіяна сама собою» — тобто з тієї самої любові, яка вже була засіяна в ній і залишалася прихованою тощо. І це — рівень «Світло засіяне» тощо.

(שנורע כבר בנפש האלקית אבל האהבה הנולדת ונמשכת מההתבוננות הנק' אהבת עולם הוא כמשל הזריעה שזורעים עכשיו מחדש)

(Яка вже була засіяна в Б-жественній душі (нефеш елокіс); але любов, що народжується зі споглядання й сходить із нього, звана агавас олам (вічною любов'ю), у цій аналогії подібна до засівання, яке здійснюють тепер заново.)

וכל זריעות אהבות אלו הכל הוא מבחי' יוסף הצדיק שנק' גננא דגנתא שממנו נמשך האור בבחי' מל' הנק' גנתא (שהוא מקור נש"י [נשמות ישראל]):

Усі ці засівання любові походять від рівня Йосефа цадика (праведника), якого називають «са-дівником саду»; через нього світло сходить до рівня Малхут, що називається «садом» (джерелом душ Ізраїлю).

8 וזהו ענין וילקט יוסף את כל הכסף כו' שהוא בחי' חסדים שכולם נמשכים בבחינת יוסף הצדיק

А це значення слів: «І Йосеф зібрав усе срібло» тощо: це рівень хасадім (милостей), що всі вони притягуються на рівні Йосефа-цадика (праведника).

וכנ"ל בענין אור קדמאה דגנוזי' [דגנוזיה] לצדיקים שהוא נמשך בבחי' יוסף הנק' צ"ע [צדיק עליון] והוא גננא דגנתא שממנו נמשך בחי' אהבה מסותרת הנ"ל בכ"א [בכל אחד / בכל אחת] מישראל.

І [це] як [пояснювалося] вище щодо первісного світла, яке Він приховав для праведників: воно притягується на рівні Йосефа, якого називають вищим цадиком; він — «садівник саду», і від нього згаданий вище рівень прихованої любові притягується до кожного єврея.

וזהו ויבא ביתה פרעה הוא בחי המלכות הנק' גנתא ועלמא דאתגליא שהוא מקור נשיי [נשמות ישראל].
וזהו ענין שלש מטמוניות הטמין יוסף כו'.

А це — «і він приніс [його] до дому фараона»: це рівень царювання (Малхут), яке називається «садом» і «відкритим світом» (альма де-ітгалья) та є джерелом душ Ізраїлю. І це — значення слів: «Йосеф приховав три скарби» тощо.

דהנה ידוע בכתבי האר"י [האלקי רבי יצחק] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] שהחסד (מה"ח [מה' חסדים] הנמשכים
בו"א והחסד שבת"ת [שבתפארת]) מתחלק לג' פרקין היינו השליש העליון הוא בבחי העלם והסתר ונק' חסדים
מכוסים ובי' שלישיי [שלישיות / שלישים] מתגלין.

Адже відомо з праць Арізала, благословенної пам'яті, що милість (Хесед) — тобто Хесед із п'яти хасадім, які притягуються до рівня емоційних атрибутів (Зеїр Анпін), а також Хесед, що міститься в красі (Тіферет), — поділяється на три перакін (суглоби): верхня третина перебуває у стані прихованості й потаємності та називається «покритими хасадім» (хасадім мехусім), а дві третини розкриваються.

והיינו ענין ג' מטמוניות הנ"ל ששנים נתגלו שהם בי' שלישים המתגלים. והשליש עליון שהוא בחינת
חב"ד [חכמה בינה ודעת] שבו הוא מכוסה ונעלם ויתגלה לצדיקים לע"ל [לעתיד לבוא] וכמ"ש אור זרוע לצדיק

І це — значення згаданих вище трьох скарбів, два з яких розкрилися: це дві третини, які розкриваються. А верхня третина, що є рівнем мудрості (Хохма), розуміння (Біна) та знання (Даат) усередині нього, покрита й прихована та відкриється праведникам у майбутньому, як сказано: «Світло посіяне для праведника».

והיינו ענין בחי' אור קדמאה שגנוז לצדיקים כו' וכל זה הטמין יוסף שהוא בחינת יסוד שבו נמשכים
החסדים הנ"ל. וכנודע ליי"ח [ליודעי חן]

І це — рівень первісного світла, яке Він приховав для праведників тощо. Усе це приховав Йосеф, адже він — рівень основи (Йесод), у якому притягуються згадані вище хасадім, як відомо тим, хто знає приховану мудрість (йодеї хен).

(אפ"ל [אפשר לומר] ג"כ דחסדים מכוסים ומגולים הם בחי' אה"ר [אהבה רבה] ואה"ע [ואהבת עולם] הנ"ל. וזהו
וילקט יוסף את כל הכסף הן חסדים המכוסים הן המגולים.

(Можна також сказати, що покриті й відкриті хасадім — це згадані вище рівні агава раба (великої любові) та агава олам (вічної любові). І це — «І Йосеф зібрав усе срібло»: як покриті хасадім, так і відкриті.

והכל הביא ביתה פרעה שמתגלים ביחוד זוינ [זעיר אנפין ונוקבא]. עוד י"ל [יש לומר] פרעה לי [לשון] פריעה שע"י פריעה מתגלים ג' פרקי חסד כנז' [כנוכח] בע"ח [בעץ חיים] והכל א'.

I він приніс усе до дому фараона, бо вони розкриваються в єднанні Зеїр Анпін і жіночого аспекту / Малхут (Нуква). Можна також сказати: «фараон» (Пар'о) — це слово, пов'язане з периа (відкриванням), адже через периа розкриваються три суглоби Хеседу, як згадується в Ец Хаїм; і все це одне.)

ועמ"ש בזהר בלק (ד' ר"ד) בענין בקר דיוסף דלשם מבואר ג"כ דאור קדמא הנ"ל נמשך בבחי' יוסף ודוד אתקין ל"י חופאה כמ"ש בקר אערך לך ואצפה.

I див. також написане в Зогарі, у розділі «Балак» (арк. 204), про «ранок Йосефа»: там теж пояснюється, що згадане вище первісне світло притягується на рівень Йосефа, а Давид підготував для нього балдахін (хупу), як сказано: «Уранці я впорядкую [це] для Тебе й покрию (ва-ацапе)».

והוא ענין וילקט יוסף את הכסף ויבא ביתה פרעה והמ"י [והמשכיל יבין].

I в цьому полягає зміст слів: «I Йосеф зібрав срібло та приніс [його] до дому фараона». А хто розуміє, той зрозуміє.

ועמ"ש במ"א ע"פ וימינך מקרב חיקך כלה דהענין שיתגלו חסדים מכיסויים יסוד דאימא כו'. ואפ"ל [ואפשר לומר] ג"כ דפ"י כסף הנמצא באמ"צ [בארץ מצרים] הם חסדים מכוסים ובארץ כנען הם חסדים מגולים:

I див. також написане в іншому місці щодо [вірша] «I правиця Твоя з глибини лона Твого знищить [ix]»: ідеться про те, що хасадім (милості) мають розкритися з-під покрову — основи (Йесоду) Імми тощо. Можна також сказати, що «срібло, знайдене в землі Єгипту» означає приховані хасадім, а «у землі Кнаан» — розкриті хасадім.

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою IIII (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayigash/2/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок